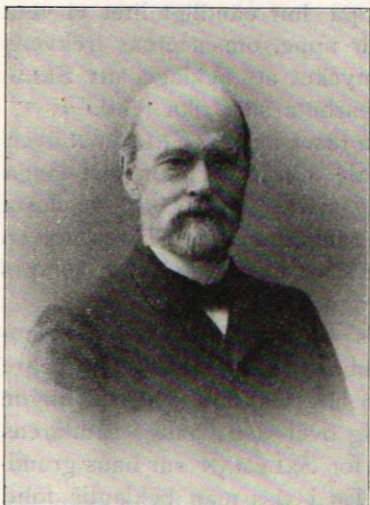

Två bortgångna norska entomologer.

W. M. Schøyen och H. J. Sparre Schneider.

Väl har det nu förflutit över två år sedan dessa båda norska märkesmän på entomologiens område gingo ur tiden, men då de var på sitt område utfört ett livsarbete, som även för oss svenskar haft icke så ringa värde, bör deras bortgång finna omnämnande i vår tidskrift, så mycket dess mer som båda, den ene till sin död, den andre en lång följd av år, voro medlemmar av vår förening.

W. M. SCHØYEN, *1844
† 1918. Efter avlagda examina, bl. a. vid högre landbruksskolan i Aas, började S. efter att ha slagit ur hågen påbörjade medicinska studier 1884 sin bana i statens tjänst som konservator vid zoologiska museet i Kristiania, där han verkade i 10 år. Redan tidigt hade emellertid hos honom hågen väckts för studiet av insekterna. Praktiskt lagd och uppfostrad på landet som han var, riktades småningom intresset på insekternas ekonomiska betydelse för växtodlingen. Att utforska hithörande spörsmål, att skaffa den norske växtodlaren vapen i händerna mot alla de fiender ur djur- och växtvärlden, som hota skada eller omintetgöra trädgårdsodlaren, jordbrukarens och skogsmannens ofta mödosamma arbete det blev snart hans livsmål. År 1894 utnämndes han till norsk statsentomolog, i vilken tjänst innefattades ej blott den praktiske entomologens utan även växtpatologens, mykologens, plikter. I nära 20 år fyllde han dessa på ett tvivelsutan högst förtjänstfullt sätt och detta

icke blott till gagn för sitt eget fosterland utan även för grannländerna. Sina iakttagelser och erfarenheter hade SCHØYEN samlat huvudsakligen i sina årsredogörelser, »*Berättning om Skadeinsekter og Plantesygdomme*» och »*Om skadeinsekter og sygdomme paa skogtrærne*», avgivna till norska lantbruks- och skogsdirektörerna. Dessutom har han skrivit en lärobok i zoologi till lantbruksskolornas tjänst och en mängd andra, smärre skrifter av praktiskt-entomologiskt innehåll, spridda i vetenskapliga eller populära tidskrifter.

Vid sidan av sina praktiska arbeten fasthöll SCHØYEN ända till sena ålderdomen sin speciella kärlek till lepidoptera. Om den norska fjärilfaunan har han under sin konservatorstid utgivit ett flertal värdefulla arbeten. Särskilt torde hans skrifter om Norges arktiska lepidoptera (Archiv f. Math. og Naturvid. vol. V, Kristiania 1880 och Tromsø Museums Aarshefter IV—V, Tromsø 1882) vara av stort intresse även för svenska lepidopterologer.

H. J. SPARRE SCHNEIDER, *1853 †1918. Ingen svensk entomolog, som aldrig så litet ägnat sig åt studiet av vår högnordiska insektfauna, har kunnat undgå att stöta på SPARRE SCHNEIDER's namn, allra minst om intresset inriktats på entomogeografiska spörsmål. Ty för insektgeografen och biologen äro SPARRE SCHNEIDER's talrika skrifter en guldgruva att ösa ur.

Liksom SCHØYEN funderade S. efter avlagd studentexamen ett slag på att bli medicinare. Men snart nog avbröt han dessa studier för att helt ägna sig åt zoologi, speciellt entomologi. Redan 1877 kallades han till konservator vid det nyupprättade museet i Tromsø, och den befattningen skötte han sedan på ett utomordentligt förtjänstfullt sätt ända till sin död. Tack vare honom har detta museum småningom utvecklats till ett synnerligen rikt specialmuseum för de arktiska djuren. Här finnas också samlade SCHNEIDER's egna utomordentligt rika samlingar av insekter från det högnordiska Norge.

Med särskild förkärlek ägnade sig S. åt lepidoptera, coleoptera och *Hymenoptera aculeata*. Utrymmet tillåter oss icke här att lämna en fullständig förteckning över hans talrika skrifter. Några av de större måste dock omnämnas.

»Oversigt over de i Nedenæs amt bemærkede Lepidoptera» (Christiania Vidensk. Forhandl. 1882), »Lepidopterfauna'en på Tromsøen og i nærmeste omegn» (Tromsø Mus. Aarshefter. 15. 1893), »Stavangers entomol. fauna. Lepidoptera» (Tromsø Mus. Aarsh. 18. 1895), »Saltdalens lepidopterfauna» (Tromsø Mus. Aarsh. 28. 1907), »Coleoptera og Lepidoptera ved Bergen og i nærmeste omegn» (Bergens Museums Aarsbog 1901), »Oversigt over de i Norges arktiske region hidtil fundne Coleoptera» (Tromsø Mus. Aarsh. 11 og 12, 1888—89), »Maalselvns insektfauna 1. Coleoptera» (ibid. Bd. 30 o. 33, 1910, 1912), »Hymenoptera aculeata im arktischen Norwegen» (ibid. Bd. 29, 1909), »Die Hummeln der Kristiania Gegend» (ibid. Bd. 40. 1918—19. Tryckt efter förf:s död).

A. Tullgren.